CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN
SURAT.

Manuscripts Library
S.D.P.B.

Coll. No. 12[illegible].
૧૨૭

Title SURYAPATHA.

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN, SURAT

Shastri Dinmanishankar Pustak-Bhandara

No.: 127 Subject: Vedic

Title: Surya Patha

Author: — Scribe: —

Date of the work: — Date of the Ms.: —

Place of the work: — Place of the Ms.: —

Size: 9" by 4.8" Extent: Foll 6.

Language: Sanskrit. Script: Devanagari.

Remarks: Complete.

॥श्रीगणेशाय नमः॥ सत्येन सप्तचत्वारिंशत् सूर्या सावित्री सूर्यात्मानं देवतमानुष्टु
भं पंचभिः सोमम् अस्तौत् पराभिस्तु विविवाहं सप्तदर्श पादेवान् परया सोमार्कौ
परयाचंद्रमसौ परा नृणां विवाहमंत्रा आशिः प्रायाः परादेहि द्वे वधूवासः संस्प स्पर्श उ
र्शनिंदार्थे परायक्ष्मनाशन्यी परादपत्यो नेवान् वस्तिस्तोनृत्सराग्न्यामीति
द्वे पदम् अश्विना पूषा घोरचक्षुरिति त्रिष्टुभनुष्टुप्सुरोष्टहृती पूर्वापरम् इह प्रिय
स्पः मानः प्रजां गज्जगद्यौ विदिद्मधिकं इन्द्र वृषाकपिरिंद्राणीन्द्रस्य समूदिपरे पार्क्ते
१ सूर्याणां निप्रारंभे॥ महाधनस्य पुरुहूत संसृजि। संस्रहं धनमुनयं स
माकृतम् अस्मभ्यं दत्तां वरुणश्च मन्युः॥ भियं दधाना हृदयेषु शत्रवः पराजि
तासो अपनिलयं तां॥१॥ ३ सत्येनोत्तभिता भूमिः सूर्येणोत्तभिता द्यौः। ऋतेना
दित्यास्तिष्ठंति दिवि सोमो अधिश्रितः॥ सोमेनादित्या बलिनः सोमेन पृ

थिवी मही। अथो नक्षत्राणामेषामुपस्थे सोम आहितः॥ सोमं मन्यते पपिवान् य
त्संपिंषंत्योषधिं॥ सोमं यं ब्रह्माणो विदुर्न तस्याश्नाति कश्चन॥ आच्छद्विधानैर्गु
पितो बार्हतैः सोम रक्षितः॥ ग्राव्णामिच्छृण्वन्तिष्ठसि न ते अश्नाति पार्थिवः॥ य
त्वा देव प्रपिबंति तत आप्यायसे पुनः। वायुः सोमस्य रक्षिता समानां मास आ
कृतिः॥ रैभ्यासीदनुदेयी नाराशंसी न्योचनी॥ सूर्याया भद्रमिद्वासो गाथयै
ति परिष्कृतं॥ चित्तिरा उपबर्हणं चक्षुरा अभ्यंजनं। द्यौर्भूमिः कोश आसी
द्यदयात्सूर्या पतिं। स्तोमा आसन् प्रतिधयः कुरीरं छंद ओपशः। सूर्याया अ
श्विना वराग्निरासीत्पुरोगवः। सोमो वधूयुरभवदश्विनास्तामुभा वरा। सू
र्यां यत्पत्ये शंसंतीं मनसा सविताददात्॥ मनो अस्या अन आसीद्द्यौरासीदु
त च्छदिः। शुक्रावनड्वाहावास्तां यदयात्सूर्या गृहं॥ ऋक्सामाभ्यामभिहितौ

॥२॥ गावैतिसामनावितः॥श्रोत्रंतेचक्रेआस्तांदिविपंथाश्चराचरः।शुचीतेचक्रे
यात्याव्यानोअक्षआहतः।अनोमनस्मयंसूर्यारोहत्प्रयतीपतिं।सूर्यायाव
हतुःप्रागात्सवितायमवासृजत्।अघासुहन्यंतेगावोर्जुन्योःपर्युह्यते।पद
श्विनापृच्छमानावयातंत्रिचक्रेणवहतुंसूर्यायाः।विश्वेदेवाअनुतद्वामजा
नन्पुत्रःपितरावट्टणीतपूषा॥यदयातंशुभस्पतीवरेयंसूर्यामुपक्केकंचक्रं
वामासीत्क्वदेष्ट्रायतस्थथुः॥द्वेतेचक्रेसूर्येब्रह्माणऋतुथाविदुः॥अथै
कंचक्रंयद्गुहातदद्धातयइद्विदुः॥सूर्यायैदेवेभ्योमित्रायवरुणायच॥
येभूतस्यप्रचेतसइदंतेभ्योकरंनमः।पूर्वापरंचरतोमायथैतौशिशूक्री
डंतौपरियातोअध्वरं।विश्वान्यन्योभुवनाभिचष्टऋतूँरन्योविदधज्जायते
पुनः॥नवोनवोभवतिजायमानोह्नांकेतुरुषसामेत्यग्रं।भागंदेवेभ्योविदधा

त्यायन्प्रचंद्रमास्तिरतेदीर्घमायुः।सुकिंशुकंशल्मलिंविश्वरूपंहिरण्यवर्णंसु
वृतंसुचक्रं।आरोहसूर्येअमृतस्यलोकंस्योनंपत्येवहतुंकृणुष्व॥५॥उदीर्ष्वा
तःपतिवतीह्येषाविश्वावसुंनमसागीर्भिरीळे॥अन्यामिच्छपितृषदंव्यक्तां
सतेभागोजनुषातस्यविद्धि॥उदीर्ष्वातोविश्वावसोनमसेळामहेत्वा॥अन्या
मिच्छप्रफर्व्यंसंजायांपत्यासृज॥अनृक्षराऋजवःसंतुपंथायेभिःसखा
योयंतिनोवरेयं॥समर्यमासंभगोनोनिनीयात्संजास्पत्यंसुयममस्तुदेवाः।
प्रत्वामुंचामिवरुणस्यपाशाद्येनत्वाबध्नात्सवितासुशेवः।ऋतस्ययोनौ
सुकृतस्यलोकेरिष्टांत्वासहपत्यादधामि।प्रेतोमुंचामिनामुतः।सुबद्धाम
मुतस्करं।यथेयमिंद्रमीढ्वःसुपुत्रासुभगासति॥६॥पूषात्वेतोनयतु
हस्तगृह्याश्विनात्वाप्रवहतांरथेन।गृहान्गच्छगृहपतीयथासोवशिनी

ति४

२ त्वं विदथमावदासि। इह प्रियं प्रजया ते समृध्यतामस्मिन्गृहे गार्हपत्याय जा
गृहि। एना पत्या तन्वं संसृजस्वाधाजिव्री विदथमावदाथः॥ नीललोहितं भव
ति कृत्यासक्तिर्व्यज्यते। एधंते अस्या ज्ञातयः पतिर्बंधेषु बध्यते॥ परादेहि
शामुल्यं ब्रह्मभ्यो विभजा वसु। कृत्यैषा पद्वती भूत्व्याजाया विशते पतिं। अ
श्रीरा तनूर्भवती रुशती पापयामुया। पतिर्यद्वध्वो३ वाससा स्वमंगमभिधि
त्सते॥३॥ ये वध्वश्चंद्रं वहतुं यक्ष्मा यंति जनादनु। पुनस्तान्यज्ञिया देवा नयंतु य
त आगताः॥ मा विदन्परिपंथिनो य आसीदंति दंपती॥ सुगेभिर्दुर्गमतीता
मप द्रांत्वरातयः॥ सुमंगलीरियं वधूरिमां समेत पश्यत। सौभाग्यमस्यै दत्वा
याथास्तं विपरेतना तु ध्रूयमर्हति। आशसनं विशसनमथो अधिविकर्तनं
। सूर्यायाः पश्य रूपाणि तानि ब्रह्मा तु शुंधति।८। गृभ्णामि ते सौभगत्वाय हस्तं
मया पत्या जरदष्टिर्यथासः॥ भगो अर्यमा सविता पुरंधिर्मह्यं त्वादुर्गार्हपत्याय

देवाः॥ तां पूषञ्छिवतमामेरयस्व यस्यां बीजं मनुष्या३ वपंति। या न ऊरू उश
ती विश्रयंते यस्यामुशंतः प्रहराम शेपं। तुभ्यमग्रे पर्यवहन्सूर्यां वहतुना सह।
पुनः पतिभ्यो जायां दा अग्ने प्रजया सह॥ पुनः पत्नीमग्निरदादायुषा सह। वर्चसा
। दीर्घायुरस्या यः पतिर्जीवाति शरदः शतं॥ ९॥ सोमः प्रथमो विविदे गंध
र्वो विविद उत्तरः। तृतीयो अग्निष्टे पतिस्तुरीयस्ते मनुष्यजाः। सोमो ददद्गंधर्वा
य गंधर्वो ददद्ग्नये॥ रयिं च पुत्रांश्चादादग्निर्मह्यमथो इमां॥ इहैव स्तं मा वियौ
ष्टं विश्वमायुर्व्यश्नुतं॥ क्रीळंतौ पुत्रैर्नप्तृभिर्मोदमानौ स्वे गृहे॥ आ नः प्रजां
जनयतु प्रजापतिराजरसाय समनक्त्वर्यमा॥ अदुर्मंगलीः पतिलोकमावि
श शं नो अस्तु द्विपदे शं चतुष्पदे॥ अघोरचक्षुरपतिघ्न्येति धि शिवा पशु
भ्यः सुमनाः सुवर्चाः॥ वीरसूर्देवकामा स्योना शं नो भव द्विपदे शं चतुष्पदे

५ ॥इमांत्वमिंद्रमीढःसुपुत्रांसुभगांकृणु।दशास्यांपुत्रानाधेहिपति
मेकादशंकृधि॥सम्राज्ञीश्वशुरेभवसम्राज्ञीश्वश्र्वांभव॥ननांदरिस
म्राज्ञीभवसम्राज्ञी-अधिदेवृषु।समंजंतुविश्वेदेवाःसमापोहृदयानिनौ
संमातरिश्वासंधातासमुदेष्ट्रीदधातुनौ॥२०॥अविधवाभववर्षाणिश
तंसाग्रंतुसुव्रता।तेजस्वीचयशस्वीचधर्मपत्नीपतिव्रता॥जनपदबहु पति
पुत्राणिमातदुःखंजनेत्कविन्न॥भर्त्रीतेसोमपानिस्यंभवेद्धर्मपराय
णः॥अष्टपुत्राभवत्वंचसुभगाचपतिव्रता॥भर्तुश्चैवपितुर्भ्रातहृ
दयानंदनीसदा॥इंद्रस्यतुयथाशचीश्रीधरस्ययथाश्रिय।शंकर
स्ययथागौरीतद्वद्भर्तुरपिभर्त्तरि॥अत्रेर्यथानसोयासावसिष्ठस्यारुंधती
।कौशिकस्ययथासतीतथात्वमपिभर्त्तरि॥२२॥ध्रुवविधिवोध्यामपिमह्य

त्वादाद्बृहस्पतिः।मयापत्याप्रजावतीसंजीवशरदःशतं॥विहिसोतोरसृ
क्षतनेंद्रंदेवममंसत।यत्रामदद्वृषाकपिरर्यःपुष्टेषुमत्सखाविश्वस्मादिं
द्रउत्तरः॥पराहींद्रधावसिवृषाकपेरतिव्यथिः।नोअहप्रविंदस्यन्यत्रसो
मपीतयेविश्वस्माद्ः।किमयंत्वांवृषाकपिश्चकारहरितोमृगः।यस्माइरस्य
सीदुन्वर्योवापुष्टिमद्वसुविश्वस्माद्ः॥यमिमंत्वंवृषाकपिंप्रियमिंद्राभिरक्ष
सि।श्वान्वस्यजंभिषदपिकर्णेवराहयुर्विश्वस्माद्ः॥प्रियातष्टानिमेकपि
र्व्यक्ताव्यदूदुषत्।शिरोन्वस्यराविषंनसुगंदुष्कृतेभुवंविश्वस्माद्ः॥
२३॥नमत्स्त्रीसुभसत्तरानसुयाशुतराभुवत्।नमत्प्रतिच्यवीयसी
नसक्थ्युद्यमीयसीविश्वस्माद्ः।उवेअंबसुलाभिकेयथेवांगभविष्यति॥
भसन्मेअंबसक्थिमेशिरोमेवीवहृष्यतिविश्वस्माद्ः॥किंसुबाहोस्वंगु

५ रे पृथुष्टो पृथुजाघने ॥ किं शूरपत्नि नस्त्वमभ्यमीषि वृषाकपिं वि॰ रः ॥ सं
होत्रं स्मपु- अवीरामिव मामयं शरारुरभि मन्यते । उताहमस्मि वीरिणी
इंद्रपत्नी मरुत्सखा वि॰ रः संहोत्रं स्म पुरा नारी समनं वाव गच्छति ॥ वेधा ऋत
स्य वीरिणी इंद्रपत्नी महीयते वि॰ रः १० ॥ इंद्राणीमासु नारिषु सुभगामहम
श्रवं ॥ नह्यस्या अपरं चन जरसा मरते पतिर्वि॰ रः ॥ नाहमिंद्राणि रारण
सख्युर्वृषाकपेरृते ॥ यस्येदमप्यं हविः प्रियं । देवेषु गच्छति विश्व॰ रः ॥
वृषाकपायि रेवति सुपुत्र आदु सुस्नुषे ॥ घसत्त इंद्र उक्षणः प्रियं का
चित्करं हविर्विश्व॰ रः ॥ उक्ष्णो हि मे पंचदश साकं पचंति विंशतिं ॥ उ
ताहमद्मि पीव इदुभा कुक्षी पृणंति मे विश्व॰ रः ॥ वृषभो न तिग्मशृंगो
ऽतर्यूथेषु रोरुवत् । मंथस्त इंद्र शं हृदे यं ते सुनोति भावयुर्विश्व॰ रः

॥ १५ ॥ न सेशे यस्य रंबतेंतरा॰ १ ॥ न सेशे यस्य रोमशं॰ २ स्तूर्यपावमारुक्
१९ नन्न णवी ॥ न सेशे यस्य रंबतेऽंतरा सक्थ्या॰ कपृत् ॥ सेदीशे यस्य रोमशं
निषेदुषो विजृंभते विश्व॰ रः ॥ न सेशे यस्य रोमशं निषेदुषो विजृंभते ॥ से
दीशे यस्य रंबतेऽंतरा सक्थ्या कपृद्विश्व॰ रः । अयमिंद्र वृषाकपिः प
रस्वंतं हतं विदत् ॥ असिं सूनां नवं चरुमादेधस्यान आचितं विश्व॰ रः ॥
अयमेमि विचाकशद्विचिन्वन्दासमार्यं । पिबामि पाकसुत्वनोऽभिधीरम
चाकशं विश्व॰ रः । धन्व च यत्कृंतत्रं च कति स्वित्ता वि योजना ॥ नेदीयसो
वृषाकपेऽस्तमेहि गृहाँ उप विश्व॰ रः । पुनरेहि वृषाकपे सुविता क
ल्पयावहै ॥ य एष स्वप्ननंशनोऽस्तमेषि पथा पुनर्वि॰ रः । यदुदंचो वृषाक
पे गृहमिंद्राजगंतन ॥ क्व स्य पुल्वघो मृगः कमगं जनयोपनो विश्व॰ रः ॥ प
र्शुर्ह नाम मानवी साकं ससूव विंशतिं । भद्रं भल त्यस्या अभूद्यस्या उदर

६ मामयाद्विश्वस्मादिं इत्युत्तरः ॥२५॥ ॥सर्पफाग समाप्तः॥ रुकुववाद्द मग्रेसा
मवास्तां॥ सिवनामरुगासीद्मोनाम साम। सावारुक्तामोपावद् निमियु
॥ ॥श्री॥ ॥श्री॥ ॥ ॥ ॥श्री॥ ॥श्री॥ ॥ ॥